

Çifti Bozmak, Zeytini Bitirmek...

Günahtır günah! Çift bozulmaz!

Çiftçi; Anadolu sözlüğüyle “çift öküzle saban süren kimse, kutsanmış buğdayı üreten, çoluk çocuğunu toprağı ekerek geçindiren, çiftçilik yapan.

25 Mayıs 2017 tarihli bir haber; 25 dönümden küçük zeytin tarlaları artık arazi sayılacak. Yani, yasayla zeytin tarlaları bozuluyor!

Sanki Frigyanın düşmanları dirildi geldi, tarım köylüsünü ve tarımı koruma kanunlarını kırıyorlar.

Zeytin... Kutsal Ramazan sofrasının olmazsa olmazı, kutsanmış yiyecek. Zeytinle oruç açmak ayrıca sevap...

Bu kırıcı yasa Arife günü ilan edildi. Ramazan ayında zeytin köylüsünün boğazı düğümlendi.

Bu yasayla binlerce çiftçinin zeytin tarlası elinden alınıp arsa fiyatına madencilere peşkeş çekilebilecek. Oysa sosyal bir devlet olsaydık, devlet zeytin üretiminde kooperatif kurmayı şart koyan bir yasa çıkartır, hem zeytin ağaçları hem zeytin köylüsü yaşatılırdı.

Ağaçlar sökülürken çiftçinin hali nic’ olur?

Zeytinlikler yok olmasın diye verilen mücadele haberlerine internette arayın bakın, hiç de küçümsenmeyecek mücadele verildi. Buna rağmen bu yasalar geçirilebildi. Şu seçim yasasıyla yapılan referandumun sonrasına ertelenmiş olması da anlamlı.

Ne zaman bir yasada “... kamu yararı olan madencilik faaliyetleri...” ifadesi geçerse bundan çiftçinin çifti çubuğu bozulacak diye anlamak gerekiyor. Ziraat Mühendis Odaları 2015’de haykırdı; “Zeytinlikler maden ve enerji yatırımlarına, inşaat devlerine kurban ediliyor...”

Sanki Lanetli İskender dirildi, Gordion’un sabanı bağladığı kördüğümü kılıcıyla kesiyor... Son yıllarda tohumluk buğdayı bile dışarıdan alıyoruz diye şikâyet ederken artık makarnalık buğdayı da dışarıdan alıyoruz. Pidelik buğday İsrail’den gelirse şaşırılmayacağım.

Oysa tarihte Anadolu 3 bin çeşit tahılıyla dünyada en bereketli ülkeydi. Bereketli Hilal adını alışımız da ondandı. Anadolu tarihi bu anlamda buğday savaşları tarihidir. Antik Sümer bereket Tanrısı Didi Nana, Kibele, buğdayı kutsayandı. Bugün o kültürü biz yaşatıyoruz, ama sadece dilde, sofradan kalkarken “Allah bereket versin” diyoruz, o kadar. 2005 yılında bereket sembolü buğdayı Kuruş üzerinden yok ettik, soran bilen yok.

Dönelim tarihe.

Üretimi yasayla korumak için Friglerde yasaklar vardı. Örneğin öküz öldürmek, çift bozmak yasaktı... İskender deyyusu Polatlı’ya kadar gelip bu yasayı kırdı, kaldırdı, çift bozarak halkı köleleştirdi. Kördüğümü kılıcıyla kesti, çifti bozdu dağıttı. Şimdi ülkemizde, darbe sonrası olağanüstü hal yasasıyla zeytin çiftçisinin çiftini çubuğunu bozarak Türk köylüsüne biçilen gömlek bundan farksızdır.

İskender Gordion’da Frigyanın çift düğümlü çiftini bozdu, ancak İskender’in olağanüstü işgal yasalarına rağmen egemenliği sadece 9 yıl sürebildi. Buna da bir nokta koyalım.

Boğayı ve buğdayı tarımdaki rolü nedeniyle resmi olarak ilk kutsayan Frigya’dır.

Buğdayı kutsal sembol olarak parasının üzerinde ilk resmeden kral ise Medlerle Persleri (ay ile güneş) birleştiren Oğuz Beyi Büyük Kuruş’tur. Kurduğu Akmenid İmparatorluğuna MÖ.550’de katılan Frigya’nın MÖ.VIII.yüzyılda kralı olan Gordios, kendilerinden önce burada yaşamış olan Etilerin tarımı koruyan Atı /Ata yasalarını (sözlerini, öğütlerini) devam ettirmiş, daha da sıkılaştırarak bulduğu bir kördüğümle çift bozmayı zorlaştırmıştı. Boynuzlu boğa başını bugün de Ankara sembolü olarak görmemizin kökeninde bu Ata kültürümüz vardır.

Kutsal buğday İslamiyete de girdi. Ramazan'da buğday (pide) ile oruç açmak ayettendir. Bir de zeytin var, o da bu olağanüstü hal yasasından sonra pek yakında Yunanistan'dan gelir. Buğday İsrail'den geliyorsa zeytin de yakın komşudan gelebilir.

Yüksek Öğretim Genel Müdürü Faik Reşit Unat tarafından 1934'de basılmış olan Ortaokul 1.Sınıf Tarih (elimdeki 4.baskı 1947) kitabının 102. sayfasında Frigyalıların tarıma verdikleri önem şöyle anlatılmaktadır:

*“Frigya tam anlamıyla bir köylü ve çiftçi memleketi idi. Burada tarıma çok önem verilir, **bir öküz kesen ve bir saban bozan ölüm cezasına çarptırıldı.** İlk kral sayılan Gordiyos, boyunduruğu oka bağlamak için çözülmez bir düğüm (kördüğüm) icad etmişti. Onun düğümünü bağladığı araba milli bir tılsım gibi saklanırdı.”*

İskender eğer Akmenid İmparatorluğunun tarımı koruyan yasalarını kılıç zoruyla ortadan kaldırırsa, kim ona Büyük İskender dedi, kim ona Lanetli İskender dedi, iyi düşünölmelidir.

Anadolu'da Angora yün çıkırıklarını kıran kovboy Cengiz'i düşündüm. 12.yüzyıldı. Bir yandan da İngiliz ajanları Tiftik keçilerini karaya boyayıp kaçırıyordu. Sonra, Friglerin devamında, Angora tiftik keçisini İngilizlerden korumak için Ankara Ahi devletinin ilk koyduğu yasağı (yasayı) hatırladım; “Damızlık tiftik keçisi satışı yasaktır.” Sonra neler olduysa, Angora yünü yerine İngiliz malları doldu vitrinlere.

Cumhuriyet geldi, pamuk ve yün üreticisi korunmaya başladı, Sümerbank kuruldu... Geldi bir özelleştirme darbesi, kamu fabrikalarının kilidi kırıldı. Sonra uçan süpürgeli özelleştirme kraliçesi bir kadın 1995 de Dünya Bankasından geldi, ilk işi Sümerbank'ın kilidini kırmak oldu. Binlerce köylünün çifti çubuğu kurulu düzeni bozuldu.

Demek sırada zeytinlikleri dağıtmak varmış, onun için de bir darbe daha mı gerekliydi ne. Ya da son bir asimetrik darbeden sonra, zeytin tarlaları bitirildi.

....

Ramazan günü yazılacak konu bu mu olmalıydı?..

Çiftiniz çubuğunuz ocağınız dağılmasın diyedir bu satırlarım.

Akıl ışığınız eksilmesin, memleketimin güzel insanları, güzel canlarım benim.

26.5.2017

Mahiye Morgül